

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ עקב, ח"י מנחם-אב, ה'תשכ"ט

חלק א – י"ל לש"פ ואתחנן, ט"ז אב, ה'תשע"ה

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וחמש לבריאה

שבעים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלו"צ ז"ל

פתח דבר

לקראת ש"פ ואתחנן, הננו מוציאים לאור חלק ראשון מהתוועדות ש"פ עקב, ח"י מנחם-אב, ה'תשכ"ט — הנחה בלתי מוגה (חלק שני י"ל אי"ה לש"פ עקב).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי "אגרות-קודש — מילואים" מהשנים תרפ"ה-תשל"ה, שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

י"א מנחם, ה'תשע"ה,

שבעים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלו"צ ז"ל
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2015 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5775 • 2015

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת ש"פ עקב, ח"י מנחם-אב, ה'תשכ"ט.

בלתי מוגה

א.ב. ביאור סדר' ההפטרות של "שבע דנחמתא", שההפטרה השני', "ותאמר ציון עזבני ה'"², באה לאחרי ההפטרה הראשונה³, "נחמו נחמו עמי"⁴, ושייכותם לפרשיות ואתחנן ועקב, כי: פרשת ואתחנן קשורה עם ענין הראי'⁵ ("אעברה⁶ נא ואראה"),

(4) שם מ, א.

(5) וכידוע שבין ד' החושים* שהם כנגד ד' אותיות שם הוי' — הנה חוש הראי' הוא החוש היותר נעלה, והוא כנגד אות יו"ד של שם הוי', בחי' החכמה (ראה ע"ח ש"ד בתחלתו).

(6) ואתחנן ג, כה.

(7) ראיית ארץ ישראל, "ארץ טובה ורחבה" — לאחרי היציאה מה"מדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים" (פרשתנו ח, טו), כפי שנדפס עתה (בלקו"ש השבועי — מלקו"ש ח"ב ע' 371 ואילך) ביאור פרטי ענינים אלו.

(1) כידוע שגם סדר בתורה הו"ע של תורה (ראה פסחים ו, ב. של"ה תב, ב) — נוסף לכך שכל ענין הוא מכוון, אפילו בעניני העולם, וכידוע שאפילו עלה שנתלש מהאילן, ומתגלגל ממקום למקום, הנה סיבת ואופן הילוכו הם בהשגחה פרטית (ראה כש"ט בהוספות סקע"ט ואילך. וש"נ), ועאכו"כ בעניני התורה, שלא זו בלבד שהענין הוא מכוון, אלא זהו גם ענין של תורה והוראה לכאו"א מישראל (לא רק כמו ההוראה בעניני העולם, כתורת הבעש"ט (ראה כש"ט שם סרכ"ג ואילך. וש"נ) שכל דבר שיהודי רואה או שומע מהוה הוראה בעבודתו לשמש את קונו — שההוראה היא רק למי שהדבר הגיע אליו ע"י ראי' או שמיעה, משא"כ בתורה, כיון שניתנה כולה לכאו"א מישראל, שלכן נאמר "אנכי" ו"לא יהי' לך" בלשון יחיד (ראה יל"ש יתרו רמז רפו), שייכים כל הוראותי לכאו"א מישראל).

(2) ישע"י מט, יד.

(3) שלהיותה ההתחלה*, הרי היא כוללת את כל ה"שבע דנחמתא", וכמודגש בשמה: "נחמו", שהוה כללות ענין הנחמה.

שיש כמה ענינים שמוותרים כבר בת"ב לאחרי חצות היום (ראה רמ"א או"ח סתקנ"ד סכ"ב. וראה גם נטעי גבריאל הל' בין המצרים פע"ז. וש"נ). ולכן אומרים תפלת נחם (לא במוצאי תשעה באב, אלא) במנחה של תשעה באב עצמו (ראה שער הכוונות ענין ת"ב בסופו). ולא עוד אלא שאפילו באמירת איכה — שנקראת בשם "קיונות" — מסיימים (וחחרים וכופלים) "השיבנו ה' אלקיך ונשובה חדש ימינו כקדם" (איכה ה, כא), שזהו ענין הגאולה שבא ע"י התשובה.

(* שעל ידם לוקחים דברים גשמיים, מלבד חוש הריח שלוקח ענין רוחני (ראה ברכות מג, ב. חזא"ג מהרש"א סנהדרין צג, ב).

(* נוסף על התחלת הנחמה בתשעה באב עצמו, כמסופר במדרש איכה (איכ"ר פ"א, נא) שכאשר געתה פרתו של הערבי, אמר, שחבר ביהמ"ק, ומיד געתה פרתו פעם שני', אמר, שנולד גואלן של ישראל (וכפי שמצינו להלכה,

שהו"ע שבא מלמעלה⁸ באופן של "מתנת חנם"⁹, ואילו פרשת עקב קשורה עם עבודת בני מצד עצמם¹⁰ (במעמד ומצב של העדר גילוי האור מלמעלה).

וזהו גם החילוק בין פרשה ראשונה דק"ש (כפ' ואתחנן), שהיא "אזהרה ליחיד", כחי' יחידה שבנפש¹¹, ונאמר בה¹² "בכל מאדך", "בל"ג, לפרשה שני' דק"ש (כפ' עקב), שהיא "אזהרה לציבור", עשר כחות פנימיים, ובאופן של התיישבות, "בכל לבבכם ובכל נפשכם"¹³.

ולכן, ההפטרה דפ' ואתחנן היא "נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם", נחמה שבאה מצד הקב"ה, ואילו ההפטרה דפ' עקב היא "ותאמר ציון גו'", שבנ"י דורשים את ענין הנחמה. ודוקא ע"י עבודת המטה מגיעים לתכלית העילוי —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס¹⁴ בלקו"ש ח"ט ע' 79 ואילך.

וכפי שיתבאר לקמן (במאמר — פ"ג (לעיל ע' 207 ואילך)) מעלת השמיעה על הראי"ה, ועד שבאים "אל המקום אשר יבחר ה' גו'" (פ' ראה יב, ה. ועוד), דקאי על ביהמ"ק (שבו מאיר הבל"ג דאלקות בגילוי*), ומשם נמשך גילוי אלקות בכל ארץ ישראל, ומארץ ישראל — "ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה" (פרשתנו יא, יב), נמשך גם בכל הארצות), שיבנה ע"י משיח, שענינו הו"ע הראי' (ראה לקו"ת צו יז, א ואילך. ובכ"מ).

(11) ועל בחי' זו אין שום מנגד, כידוע בענין "כבואה דכבואה לית להו" (ראה לקו"ת תצא לו, ג ואילך. ובכ"מ), ו"אף בשעת החטא היתה באמנה אתו ית'" (תניא ספכ"ד), ועו"נ (תהלים עח, סה) "ויקץ כישן הוי" (ראה תניא פ"ט).

(12) ו, ה.

(13) יא, יג ובפרש"י.

(14) בשילוב שיחת ש"פ עקב תשכ"ח.

(8) והרי הסדר הוא שתחילה יש אתערותא דלעילא, ולאח"ז באה עבודת האדם באופן של אתערותא דלתתא, וכלשון הכתוב: "השיבנו ה' אלקיך" ואח"כ "ונשובה".

(9) וכפירוש רש"י (ואתחנן שם, כג), שענין זה שייך גם לצדיקים, ש"אע"פ שיש להם .. לתלות במעשיהם הטובים, אין מבקשים מאת המקום אלא מתנת חנם".

ולאידך גיסא, כיון שפירוש רש"י הוא פשוטו של מקרא ל"בן חמש למקרא", שלא הגיע עדיין ללימוד הגמרא, ואפילו לא ללימוד המשנה, וכל שייכותו לתורה היא רק מצד פשטות הכתובים — הרי מובן, שגם הוא יכול לדרוש "מתנת חנם".

(10) והרי סדר עבודת האדם הוא מלמטה למעלה ("סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה"): תחילה — "והי' עקב תשמעון", שוהיה הפעולה על העקב שמורה על המדרגה היותר תחתונה, ולאח"ז מתעלים לדרגות נעלות יותר, ועד שבאים לעבודה דפ' ראה — "ראה אנכי גו'" נובאופן ד"לפניכם", היינו, שגם ענין הראי' נמשך באופן של פנימיות (אף שבררך כלל ענין הראי' הוא כבחי' מקיף לגבי שמיעה שבאה בפנימיות,

(* ולא כמו בזמן הזה, שאף שיחנו הענין ד"השוכן אתם בתוך טומאותם" (אחרי טז, טז), הרי זה בהעלם.

ג. המורם מכל האמור לעיל בנוגע לעבודת האדם, וכפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר¹⁵, שבכל ענין צריך להיות ה"בכך" בעבודה — הרי זה בנוגע לענין התשובה:

ובהקדמה — שכיון שאפילו בנוגע לצדיק נאמר¹⁶ "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", ועאכו"כ בנוגע למי שאינו בדרגת צדיק, הרי מובן, שכאשר יהודי עושה חשבון צדק מכל עניניו, נעשה אצלו שברון לב.

ובכן, צריך לידע, שאין לו לבוא לידי יאוש, ואדרבה כו', כמ"ש בתניא¹⁷: "הן אמת כו' אך אני לא עשיתי את עצמי, ולמה עשה ה' כזאת . . אין זה כי אם ירידה צורך עלי' וכו'" — שזוהי מעלת התשובה, שאפילו צדיק גמור אינו יכול להגיע לזה, כהפס"ד בהלכות תשובה¹⁸ להרמב"ם ("יד החזקה" בעניני הלכה, שמזה מובן שגם למעלה הרי זו ההלכה).

ד. ולהעיר, שכללות ענין התשובה הו"ע של "מתנת חנם":
 "מתנת חנם" — מורה על מדריגה נעלית ביותר שלמעלה ממדידה והגבלה, שלכן אי אפשר לבוא אלי' ע"י עבודה בכח עצמו, כי אם באופן של מתנה מלמעלה.

ובענין זה הוא העילוי של בעל תשובה לגבי צדיק — כי, "אפילו . . צדיק גמור עובד ה' ביראה ואהבה בתענוגים . . הוא דבר בפני עצמו ירא ה' ואהבו"¹⁹, "יש מי שאוהב"²⁰, וכיון שהוא עדיין "מציאות", הרי כל עניניו הם במדידה והגבלה, ואין ביכולתו להגיע לדרגה שלמעלה מהגבלות; וזוהי מעלת הבע"ת, שנתבטל ממציאיותו, ונעקר ממעמדו ומצבו הקודם, וכל הנהגתו אינה ע"פ הסדר הרגיל, ולכן מגיע לדרגה שלמעלה ממדידה והגבלה — "מתנת חנם" (אלא שלאח"ז הרי זה צריך להיות נמשך גם בעבודה המסודרת, כמובן מהמבואר לעיל בנוגע לסדר הפרשיות ואתחנן ועקב — בחי' היחידה ועשר כחות פנימיים).

והענין ד"מתנת חנם" גם אצל צדיקים — יהי' לעתיד לבוא, כיון ש"משיח אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא"²¹.

19) תניא פל"ה (מד, סע"א ואילך).
 20) תו"א בהוספות ויקהל קיד, ד.
 21) ראה זח"ג קנג, ב. לקו"ת דרושי שמע"צ צב, ב. ובכ"מ.

15) ראה סה"מ ה'ש"ת ע' יא. וראה גם
 תו"מ חנ"ב ע' 253. וש"נ.
 16) קהלת ז, כ.
 17) ספ"א.
 18) פ"ז ה"ד.

ה. וכללות ענין התשובה שבו מודגש הענין דירידה צורך עלי', קשור גם עם תוכן מעלת היו"ט דחמשה עשר באב (שהעלי' שלו היא ביום הש"ק זה) — כיון שבא לאחרי גודל הירידה דתשעה באב²². ומחמשה עשר באב לכתובה וחתומה טובה בר"ה על כל השנה כולה, כדאיתא בספרים²³ ש"חמשה עשר באב" בגימטריא "כתיבה וחתומה טובה".

וזוכים להענין ד"אתם²⁴ נצבים היום כולכם", "ראשיכם שבטיכם גו' מחוטב עציץ ועד שואב מימין"²⁵, ובאופן ד"מה יפו פעמיך בנעלים"²⁶, שזה קשור עם הענין ד"והדריך בנעלים"²⁷, כפי שיהי' בביאת משיח צדקנו. וכל זה נעשה ע"י מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות²⁸, ובפרט בענין דהפצת המעינות חוצה, כמ"ש באגה"ק של הבעש"ט²⁹ שביאת המשיח תהי' "כשיפוצו מעינותיך חוצה", כפי שהתחיל ע"י הבעש"ט, ונמשך לאח"ז ע"י רבינו הזקן, וכל הנשיאים שלאחריו, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר, ע"י הפצת מעינותיו ("מעינותיך" של הנשיא) דוקא זוכים לביאת משיח צדקנו, בקרוב ממש.

* * *

ו. מאמר (כעין שיחה) ד"ה וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך.

* * *

ז. בנוגע להתוועדות ביום הש"ק זה³⁰ — הנה למרות שלכתחילה היתה הסברה שלא תתקיים התוועדות, מ"מ, נערכת התוועדות מצד כמה סיבות, ואחת מהם היא — בגלל שבפרשת עקב מדובר אודות מצות תפילין: בפרשת "והי' אם שמוע", הפרשה הרביעית שבתפילין, שבה נאמר³¹ "וקשרתם אותם לאות על ידכם והיו לטוטפות בין עיניכם".

28 תניא רפ"ז.
29 כש"ט בתחלתו. ובכ"מ.
30 כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר, שמצד הענין ד"והייתם נקיים מה' ומישראל", צריך להבהיר בנוגע לאלו שיש להם טענות על כך שלכתחילה הודיעו שלא תתקיים התוועדות ביום הש"ק זה (וכן יש להתנצל בפני אלו שהטענה שלהם היא שבגלל ההתוועדות אינם יכולים לישון במנוחה...).

31 יא, יח.

22 ראה שיחת ש"פ עקב, כ"ף מנ"א תשכ"ו סכ"ו (תו"מ חמ"ז ע' 279). וש"נ.
23 שער יששכר מאמר יום חבר מגל ס"ב. הובא בדרכי חיים ושלום סתרפ"ד. וראה גם שיחת כ"ף מנ"א תשכ"ב ס"כ (תו"מ חל"ד ע' 235). וש"נ.
24 ר"פ נצבים.
25 חסר קצת (המו"ל).
26 שה"ש ז, ב.
27 ישע"י יא, טו.

ובפרט שענין התפילין שפרשת עקב הוא באופן של שלימות:
 ענין התפילין הוא³² — שלוקחים קלף גשמי ודיו גשמי, וכותבים בו "שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד"³³, ועי"ז עושים ממנו ענין רוחני, שעל ידו נתגלה אלקות כו'. ולכן "הוקשה כל התורה כולה לתפילין"³⁴, וכפי שמבאר אדמו"ר האמצעי³⁵ המעלה ד"הוקשה כו'" לגבי "שקולה כנגד כל המצוות" (כפי שמצינו בנוגע לשבת³⁶ וכיו"ב), ש"ההיקש מורה לענין תכלית הכוונה שכמו שבתפילין תכלית הכוונה כך בכל התורה הוא תכלית הכוונה" — "שיומשך בחי' אחד עליון ויתגלה גם במעשה גשמית", לעשות מהגשמיות אלקות, דירה לו ית' בתחתונים³⁷.
 והרי עיקר הפעולה לשנות את העולם ("איבערמאָן די וועלט") ע"י המשכת גילוי אלקות היא בפרשת וחי' אם שמוע, כי:
 בפרשת שמע מדובר רק אודות העבודה עם האדם עצמו — "ואהבת את ה' אלקיך"¹², ובאופן שהאהבה חודרת את כל מציאותו: "בכל לבבך ובכל נפשך" ועד לדרגא ד"בכל מאדך"¹², שזוהי דרגא היותר עליונה ברוחניות³⁸, בבחי' "הנסתרות"³⁹, וכפירוש הרב המגיד⁴⁰ ש"בכל מאדך" מורה על המעמד ומצב ד"עושין רצונו של מקום"⁴¹.
 ואילו בפרשת וחי' אם שמוע נאמר גם "ואספת דגן גו"⁴², היינו, שמדובר אודות מי שעוסק בעניני העולם כפשוטם, ועד שצריכים להזהיר "השמרו לכם פן גו"⁴³, ועד להמעמד ומצב ד"ואבדתם מהרה גו"⁴⁴, שזהו"ע הגלות, ואעפ"כ, גם בזמן הגלות מניחים תפילין כו' (כפי שמפרש רש"י⁴⁵ "אף לאחר שתגלו . . הניחו תפילין כו'"), ומשנים את העולם ופועלים בו גילוי אלקות — שזוהי השלימות שבענין התפילין.
 ולכן: כאשר מרבים כ"כ לדבר ("מרעדט אַזויפיל") אודות מצות תפילין, ודורשים לעסוק בזה בכל התוקף — אין מקום לוותר ולדלג

(32) ראה גם שיחת ש"פ ואתחנן ס"ז (לעיל) ובכ"מ.

(38) ראה תו"א מקץ לט, ג ואילך. ובכ"מ. (193).

(39) נצבים כט, כח. (33) ואתחנן ו, ד.

(40) או"ת פרשתנו (סקס"ו). (34) קידושין לה, א. וש"נ.

(41) ברכות לה, ב. (35) סידור (עם דא"ח) ערב שבת (קסד),

(42) פרשתנו יא, יד. (ב.)

(43) שם, טז. (36) ירושלמי נדרים ספ"ג. ועוד.

(44) שם, יז. (37) ראה תנחומא בחוקתי ג. נשא טז.

(45) שם, יח. (38) במדבר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.

("דורכלאָזן") על פרשה כזו שבה מדובר אודות השלימות של תפילין, ויש בה כו"כ מדרשי חז"ל וכו"כ שיכולים לדבר אודותם.

ח. ויה"ר שיתרבו מניחי תפילין, ועד שלא ישאר אפילו יהודי אחד שמחוייב במצות תפילין ואינו מקיימה ח"ו; וכמו"כ יתוסף גם אצל אלו שכבר מניחים תפילין — בנוגע לכוונת התפילין, שעבוד המוח והלב (כדאיתא בשו"ע⁴⁶ ומבואר בתניא⁴⁷ ובדרושי חסידות), ועד לתכלית השלימות שבזה.

וע"ד הסיפור⁴⁸ אודות רבינו הזקן, בהיותו בגלות, בבית האסורים, בסכנה דהיפך החיים — שכאשר הניח תפילין, נפל עליהם פחד. וכאשר שאלו אותו לפשר הדבר, השיב, שזוהי גמרא מפורשת: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך"⁴⁹. .. אלו תפילין שבראש⁵⁰. וכאשר הקשה השואל, שגם הוא מניח תפילין, ואעפ"כ אין זה פועל ענין של יראה — השיב רבינו הזקן, שבשביל זה יש צורך ב"תפילין שבראש" (כלשון הגמרא), היינו, שהתפילין יפעלו בכל עניני הראש, שזוהי הדרגא היותר נעלית בהנחת תפילין.

אמנם, האמת היא, שכדי לפעול הענין ד"ויראו ממך" עתה, אין צורך בדרגא היותר נעלית בהנחת תפילין:

כאשר רבינו הזקן הי' אסיר אצלם, וטענו שיש להם שליטה על גופו, ומה גם שע"פ תורה ישנו הציווי "הוי מתפלל בשלומה של מלכות"⁵¹ — הנה כדי לפעול הענין ד"ויראו ממך" הי' צורך בדרגא נעלית בהנחת תפילין;

משא"כ עתה, שלא צריך להתפעל כלל מהגוים (ואדרבה, צריך להיות הענין ד"טרף זרוע אף קדקד"⁵²) — די בהנחת תפילין סתם (לאו דוקא דרגא נעלית) כדי לפעול הענין ד"ויראו ממך", ואם יש צורך — גם הענין ד"טרף זרוע אף קדקד".

ולכן: אלו שאינם שייכים לדרגות נעלות וכוונות מיוחדות — די להם בכוונה הפשוטה,

— ומזה גופא שאין ביכלתם לכוין כוונות מיוחדת, מוכח, שאין זה ענינם. וזהו הביאור בדבריו של גדול בישראל שאמר "אני מתפלל

49) תבוא כח, יו"ד.

50) ברכות ו, א. וש"נ.

51) אבות פ"ג מ"ב.

52) ברכה לג, כ. וראה

46) אדה"ז או"ח סכ"ה סי"א. וש"נ.

47) רפמ"א.

48) ראה תו"מ — רשימת היומן ע' שכב.

וש"נ.

לדעת זה התינוק⁵³, דלכאורה אינו מוכן: איך יתאים הדבר עם ענין התפלה ע"פ כוונות האריז"ל כו'? אלא, שהענין שלו בתומ"צ כו' הי' באופן אחר —

ואלו ששייכים לכוונות מיוחדת, וזהו ענינם כו' — יעשו זאת, ויפעלו גם עבור אלו שאינם שייכים לזה, וכפי שכ"ק מו"ח אדמו"ר אמר פעם בנוגע לתפלה, שאלו שיודעים לכוין, צריכים לכוין, וכוונתם תפעל גם בנוגע לאלו שאינם יודעים לכוין.

ומצינו זאת גם בנגלה — בנוגע ליששכר וזבולון, שזבולון עסק בעניני העולם (אף שהיתה לו גם קביעות עתים לתורה), ועי"ז הי' יששכר יכול לעסוק בתורה (ולכן "הקדים זבולון ליששכר"⁵⁴), וע"י יששכר נפעל ענין התורה גם אצל זבולון⁵⁵. וכשם שמצינו אצל יששכר וזבולון, יושבי אוהל ובעלי עסק, שאחד פועל על השני, הנה כן הוא גם בנוגע לכל הענינים, ובנדו"ד, בנוגע למצות תפילין, ששלמות הכוונה אצל אלו שיודעים לכוין, מועילה גם עבור אלו ששייכים רק לכוונה הפשוטה.

ויה"ר — כאמור לעיל — שאצל מניחי תפילין יתוסף בענין הכוונה עד לתכלית השלימות, ובפרט לאחרי פתיחת הצינור בענין זה ע"י רבינו הזקן;

ואלו שלעת-עתה אינם מניחים תפילין עדיין, מאיזה סיבה שתהי', הנה מכאן ולהבא יתחילו להניח תפילין, ובאופן של קיימא, בכל יום ויום,

ויקריים הענין ד"ויראו ממך", ובמקרה הצורך — גם הענין ד"וטרף זרוע אף קדקד", ובאופן ד"חלוצים תעברו"⁵⁶, וזו תהי' ההכנה לכניסה לארץ בגאולה העתידה.

ט. ובהמשך לזה — נתעכב עתה על פירוש רש"י שבו מתבטאת השלימות שבענין התפילין בנוגע לפעולה בעולם (כנ"ל ס"ז).

הביאור בפירוש רש"י על הפסוק⁴⁵ "ושמתם את דברי", "אף לאחר שתגלו היו מצויינים במצוות, הניחו תפילין, עשו מזוזות, כדי שלא יהיו לכם חדשים כשתחזרו, וכן הוא אומר⁵⁷ הציבי לך ציונים" — שההוכחה לכך שהחידוש שבכתוב הוא שקיום המצוות צ"ל גם בזמן הגלות היא

55) ראה רמ"א יו"ד סרמ"ו.

56) דברים ג, יח.

57) ירמי' לא, כ.

53) ראה שו"ת הריב"ש סקנ"ז. הובא

בסהמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה רפ"ח.

54) פרש"י ברכה לג, יח.

(לא מכפל הענין, אלא) מהסמיכות וההמשך ד"ושמתם"⁵⁸ (בוא"ו המחבר) ל"ואברתם"⁴⁴; והטעם שרש"י מזכיר רק תפילין ומזוזות, ולא לימוד התורה (שביניהם), כי, המעלה ד"חדשים" היא רק בנוגע לקיום המצוות, שקיומם נקל יותר כשרגילים בהם⁵⁹, משא"כ בתורה, לימוד חדש נקל ומצליח יותר מאשר לחזור על ענין ישן שכבר יודעו⁶⁰ — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"ט ע' 81-80 בשוה"ג.

* * *

מיוחדת — "ושמתם את דברי" — בשביל קיומם.

(59) וכדמוכח מחנוכת המשכן, שהוצרכה להיות במשך שבעה-שמונה ימים, כדי להתרגל בו.

(60) אף שלאמיתתו של דבר יש מעלה גדולה בחזרת ענין ישן, וכידוע הסיפור אודות אדמו"ר מהר"ש (ראה תו"מ — רשימת היומן ע' רנט. וש"ג) שהי' רגיל לחזור כל מאמר ששים פעמים, וכאשר שאלו אותו מה ניתוסף בפעם הסי' על הפעם הנ"ט, השיב, שניתוסף עליו שבאין ערוך!

כיון שלפועל צוה הקב"ה גם על זה; החילוק הוא רק בטעם הדבר — שבזמן הבית הטעם הוא "למען תהי' תורת ה' בפיך", ובזמן הגלות הטעם הוא "כדי שלא יהיו לכם חדשים כשתחזרו", אבל ציווי הקב"ה הוא בשניהם בשוה, כך, שגם מצוה שבזמן הגלות היא מצוה רגילה.

(58) נוסף לכך שהלשון "ושמתם" ביחס לדיבור ("את דברי") — אף שבדרך כלל נופל על עשי', כמו "ושמת שם את ארון העדות" (פקודי מ, ג) — שייך רק כאשר יש צורך בהשתדלות מיוחדת, וכמו בבלעם: "הדבר אשר ישים אלקים בפי אותו אדבר" (בלק כג, לח) — כיון שהי' בניגוד לרצונו. וכן "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (ר"פ משפטים), "אמר לו הקב"ה למשה, לא תעלה על דעתך לומר אשנה להם הפרק וההלכה .. ואיני מסריח עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו, לכך נאמר אשר תשים לפניהם, כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם" (פרש"י עה"פ),

ומזה מוכח שקאי על קיום המצוות בזמן הגלות, דכיון שהכוונה בזה היא (לא מצד עצם הענין, אלא) רק "כדי שלא יהיו לכם חדשים כשתחזרו", יש צורך בהשתדלות

(* אף שלאמיתו של דבר אין זה צריך לפעול חלישות בקיום המצוות בזמן הגלות,

הוספה

ב"ה, י"א מנ"א ה'תשכ"ה
ברוקלין, נ.י.

הנהלת ישיבת כתר תורה,
בעיר מעקסיקא,
ה' עליהם יחיו.

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבם מבשר טוב מחנוכת הבית של הישיבה, כתר תורה,
אשר במחנם הט'.
ויהי רצון שתהיי החנוכה בשעה טובה ומוצלחת, הצלחה הן בכמות (ריבוי
תלמידים) והן באיכות (רמת הלימודים ובנקודה הפנימית, שיהיו חדורים יראת
השם ואהבת השם). והרי הבטיחונו חז"ל הבא לטהר,
וידוע דיוק רבנו הזקן בעל התניא (פוסק בנסתר דתורה) והשולחן ערוך
(פוסק בנגלה דתורה)
לטהר גם אחרים – מסייעין אותו.

והרי לימוד תורתנו, ובאופן שמברכים בתורה תחלה, היינו בחביבות
ויראת השם, לימוד המביא לידי מעשה, קיום מצותי', הרי הם המבטלים סיבת
החורבן והגלות, ובמילא מביאים ומקרבים גאולה האמיתית והשלימה על ידי
משיח צדקנו.

בכבוד ובברכת הצלחה בכל האמור

מ. שניאורסאהן

הבטיחונו חז"ל: יומא לח, סע"ב.

דיוק רבנו הזקן: לקו"ת דברים (פט, ד).

שמברכים בתורה: ראה ר"ן נדרים פא, א. ורש"י ב"מ פה, רע"ב.

מצילום האגרת.

מחנוכת הבית של הישיבה: שתיערך ביום ט"ו באב.

לזכות

התמים **מרדכי** שיחי

לרגל הכנסו לעול המצוות

כ"ז תמוז, ה'תשע"ה

ולזכות אָחיו ואחיותיו שיחיו

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' **אהרן** וזוגתו מרת **רבקה** שיחיו **סלונים**

ולזכות זקניהם

הרה"ת הרב ר' **זאב דוב** שיחי **סלונים**

הרה"ת ר' **מנחם נחום** וזוגתו מרת **אסתר** שיחיו **שטרנברג**

ולעילוי נשמת

הרבנית מרת **גיטל לאה** ע"ה **סלונים**

בהרה"ח ר' **ישראל** ז"ל

נפטרה ט"ו מנחם-אב ה'תשע"ד

ת' נ' צ' ב' ה'